

1. Obiekt

2. Czas powstania

3. Miejscowość

62812 Dzwonnica przy kościele pw. Narodzenia NMP

1723-24

ŻYWIEC

4. Adres: 2/ Komorowskich
róg ul. Kościuszki i ul. Zamkowej
nr hipoteczny : [REDACTED]

5. Przynależność administracyjna

województwo śląskie

powiat i gmina Żywiec

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Żywiec (Saybusch)

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo katowickie

powiat Żywiec

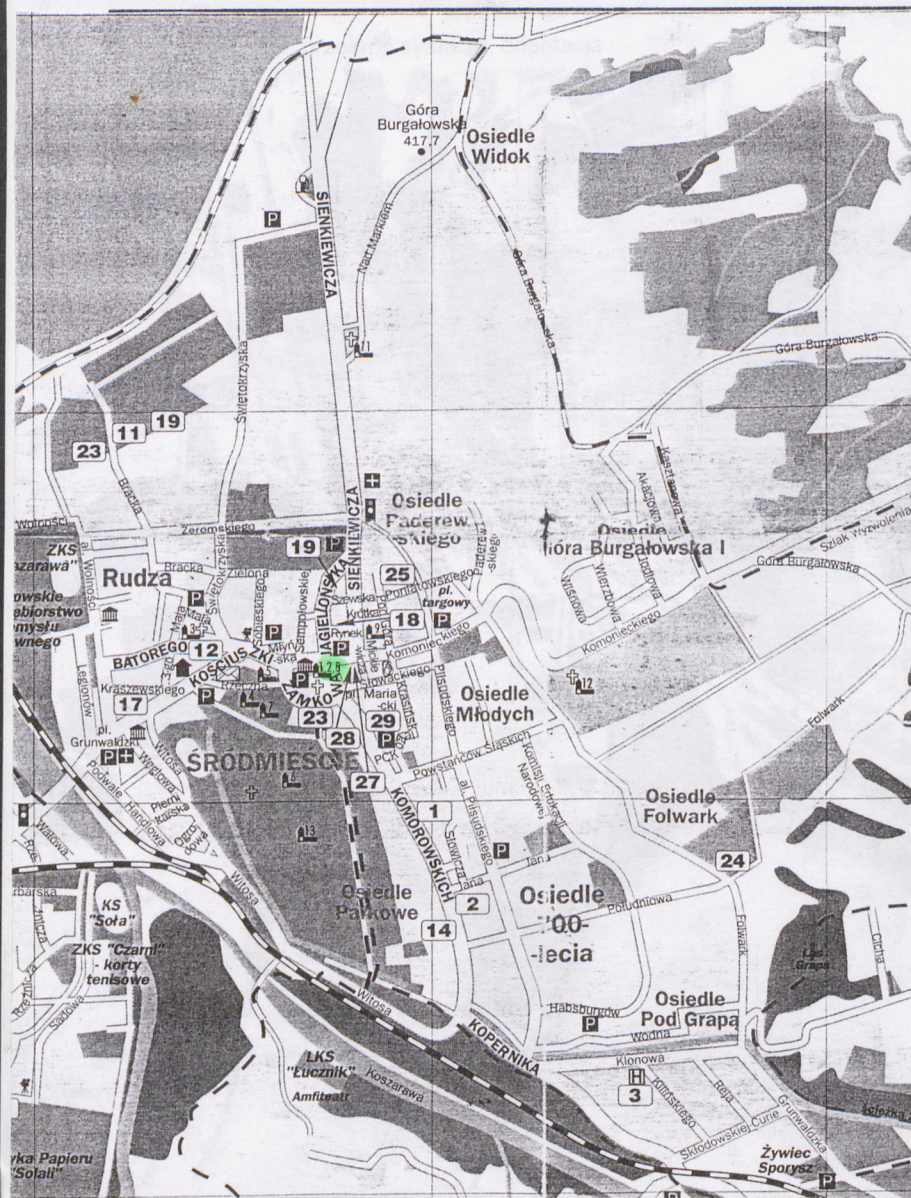
Parafia Rzymsko-Katolicka pw.
Narodzenia NPM, ul. Zamkowa 6 ,
Żywiec

9. Użytkownik i jego adres

j. w.

10. Rejestr zabytków

Nr A- 524/87 24.10.1987 r.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA/POSESJA:

Dzwonnica usytuowana w sąsiedztwie kościoła po pn. stronie kościoła pw. Narodzenie NMP., u zbiegu ulic Kościuszki i Zamkowej, zamykająca optycznie pd.-zach. narożnik Rynku

Dzwonnica murowana z dzikiego kamienia, w górnej części (czwarta kondygnacja) otynkowana (pierwotnie otynkowana w całości). Zbudowana na rzucie kwadratu; 4 piętra nierównej wysokości, zaznaczone są uskokami muru i wąskimi kamiennym gzymsami. U dołu cokół, u góry oprofilowany gzyms, pod nim ornament zwany falą (chein courant), wykonany techniką sgraffitową. Wejście od pd. W ociosowym, prostokątnym obramieniu. Piętra przeprute z czterech stron oknami: na 1 i 2p. małymi prostokątnymi, na 3p. mieszczącymi dzwony- dużymi, zamkniętymi półkoliście. Drzwi drewniane, 2-skrzydłowe klepkowe z żelaznymi kutymi okuciami.

Dach namiotowy o ugiętych połaciach, kryty dachówka, zakończony miedzianą gałką i żelaznym krzyżem; do krzyża przytwierdzona ponad gałka chorągiew wskazująca kierunek wiatru, z wyciętym herbem Starykoń, literami F (Franciszek) W (Wielopolski) W (Wojewoda) S (Sieradzki) S (starosta) K (Krakowski) i datą A.D. 1723 r. na szczycie zaś blaszany kogutek. Wewnątrz dzwonnicy interesująca wieżba drewniana i schody umożliwiające dostęp do dzwonów.

Konstrukcja wieżby nośnej dzwonów umocowana na podbudowie z belek posadowionych na wysokości 1p. po obwodzie wewnętrznym murów spiętych krzyżowo. Wieżba posiada konstrukcję samonośną. Na szczycie usytuowane 3 dzwony różnej wielkości poruszane elektrycznie. Wieżba dachowa drewniana. Na elewacji wsch. zamocowana tablica upamiętniająca pobyt Jana Pawła II w Żywcu w 1995 roku.

INSTALACJE:

Elektryczna

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Pierwsza dzwonnica zbudowana w roku 1582. Drewniana, spalona została w czasie pożaru miasta w 1721 r.. o jej wyglądzie informuje widok fary z r. 1711 w „Dziejopisie Żywieckim” A. Komonieckiego.

Założona na rzucie kwadratu, pochyłe ściany zwieńczone nadwieszoną izbicą i hełmem ostrosłupowym z czterema wieżyczkami na narożnikach.

Obecnie dzwonnica jest murowana, wzniesiona została w latach 1723-24 staraniem Franciszka Wielopolskiego. Przy budowie wykorzystano dawne podmurowanie dzwonnicy drewnianej. Wieżbę wykonali cieśle Wojciech Barabasz z Żywca i Stanisław Gąsiorek z Rychwałdu. Gruntowna restauracja w roku 1923. Zbudowana z dzikiego kamienia, pierwotnie w całości tynkowana, obecnie tylko w najwyższym piętrze.

14. Kubatura

1324 m/3

15. Powierzchnia użytkowa

84 m/2

16. Przeznaczenie pierwotne

dzwonnica

17. Użytkowanie obecne

dzwonnica

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

- 1939 r. gruntowna restauracja wieży
- 1967 r. zmiana pokrycia dachu na dachówkę karpiówkę
- 1974 r. zmiana pokrycia dachu
- 2001 r. zmiana pokrycia dachu oraz orynnowania na obecne (wówczas w bani sterczyny znaleziono dokumenty z przesłaniem. Najstarsze pochodzą z 1723 roku)

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Stan techniczny dobry, nie budzący w chwili obecnej zastrzeżeń. W roku 2001 obiekt został odpowiednio zabezpieczony przez całkowitą zmianę pokrycia dachu i orynnowania.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Należy rozważyć możliwość likwidacji przyległego do dzwonnicy budynku w pierzei ul. Kościuszki

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Studium historyczno-urbanistyczne Żywca, PKZ Kraków 1986 r.
- Plan katastralny Żywca z 1844 roku
- Decyzja wpisu do rejestru zabytków
- Karta ewidencyjna „zielona „ z 1959 roku (Archiwum SOZ B-B)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst : mgr inż. arch. Marek Cempla 10.09.2001r.

plany, rysunki : mgr inż. arch. Marek Cempla 10.09.2001r.

zdjęcia fotogr. : mgr inż. arch. Marek Cempla 10.09.2001r.

miejsce przechowywania negatywów : SOZ Bielsko-Biała

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

22. Biblioteka

- A. Komoniecki: Chronografia albo dziejopis żywiecki, Żywiec 1987 r.
- J. Szablowski: Katalog zabytków sztuki w Polsce. Powiat żywiecki. Warszawa 1951 r.
- Z.M. Okuliar: W dawnym Żywcu. Żywiec 1992 r.
- Przewodnik po kościołach żywieckich. Tow. Miłośników Ziemi Żywieckiej, Żywiec 1992 r.
- Monika Cwikowska: Żywiec na dawnej pocztówce. Żywiec 1995 r.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

- Zbiór fotografii archiwalnych reprodukcji. W: Żywiec w dawnej pocztówce (pkt. 22)
- Oraz zbiory starych pocztówek oraz fotografii (wraz z rysunkiem A. Komonieckiego przedstawiającym widok na kościół z 1711 r. w Dziejopisie Żywieckim). Muzeum w Żywcu

27. Załączniki

Załączniki nr 1,2,3

Żywiec

Dzwonnica przy Kościele pw. Narodzenia Najświętszej Panny Marii

zdjęcia

Mgr inż. arch. Marek Cempla 20.09.2001.

Wkładkę założył: .....

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

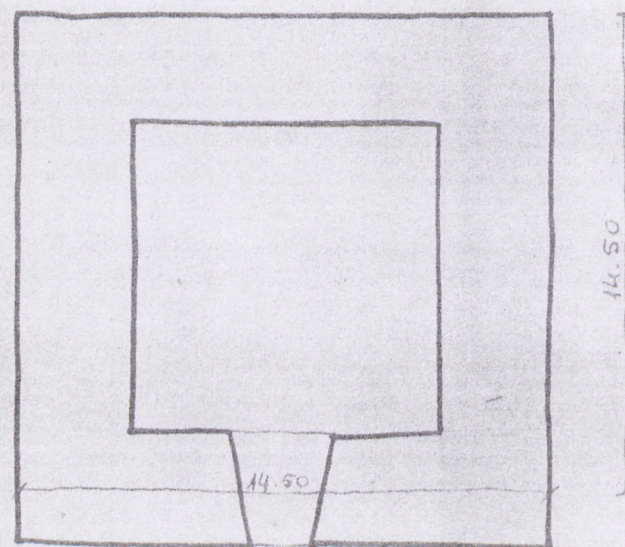

Żywiec

Dzwonnica przy Kościele pw. Narodzenia Najświętszej Panny Marii

sytuacja, plany archiw.

ŻYWIEC. DZWONNICA K. FARY

1:200

0 1 2 3 4 5

Żywiec.
Kościół par. p.w. Narodzenia N.P. Marii,
widok od południa, rysunek w "Dziękopisie
Żywieckim" Andrzeja Komoniewskiego, stan sprzed
pożaru z r. 1711. Ukazany pierwotny, renesanso-
wy hełm wieży, nielstniejąca drewniana dzwon-
nica, nieistniejąca, barokowa wieżyczka na syg-
naturkę. Widoczna gotycka bryła kościoła ze
sterczynowym szczytem zachodnim i pierwotnym
gabarytem gotyckiego prezbiterium.
Oryg. Museum w Żywiecu.
Repr. J. Szablowski, 1937.

Mgr inż. arch. Marek Cempla 20.09.2001.

Wkładkę założył: .....

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

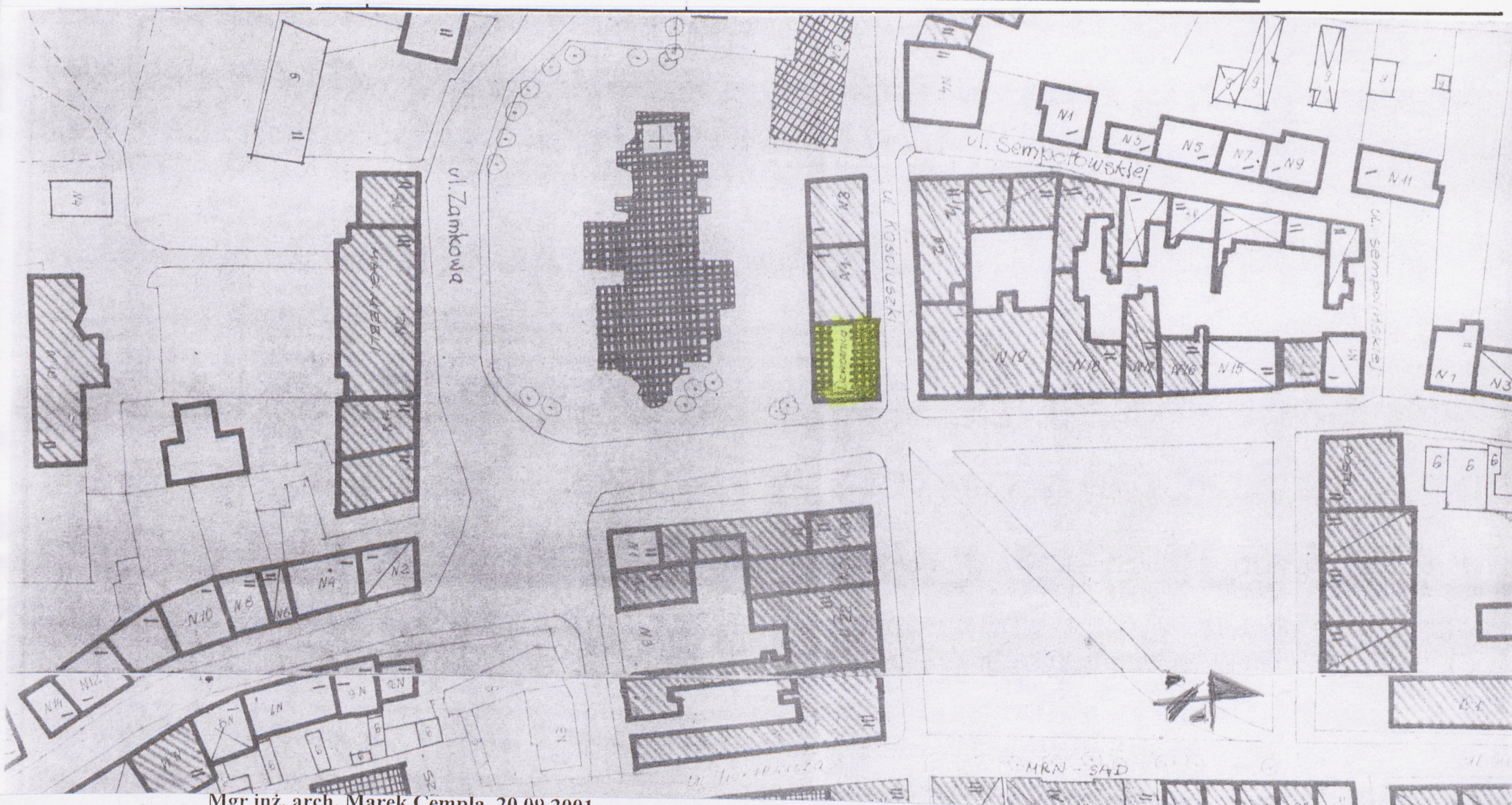

Żywiec

Dzwonnica przy Kościele pw. Narodzenia Najświętszej Panny Marii

sytuacja

Żywiec

Mgr inż. arch. Marek Cempla 20.09.2001.

Wkładkę założył: .....

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.